

Memo

Aan: AB

Van: Anne van Delft, Agneta Janssen, Annemarie van Schaik, Lucia ter Bogt

Datum: 29 januari 2025

Onderwerp: Samenwerking gemeenten-Werkzaam: KP3-KP4

Doel memo: AB informeren

Aanleiding

Werkcoaches van Werkzaam begeleiden mensen met arbeidsvermogen. Mensen zonder arbeidsvermogen, voor wie de focus op zorg en/of participatie ligt, vallen onder klantprofiel 4 en worden begeleid door participatiecoaches van gemeenten.

Gemeenten en Werkzaam willen inwoners de beste dienstverlening bieden. Om dit doel te bereiken, is in het AB in maart 2024 de wens uitgesproken om te verkennen hoe de samenwerking tussen Werkzaam en gemeenten bij de wisselwerking tussen klantprofiel 3 en klantprofiel 4 verbeterd kan worden.

In het AB van maart werd een voorstel gedaan om de samenwerking via een pilot te verbeteren. Het AB besloot om dit te benaderen als een algemene opgave. Het idee van de pilot 'intensiever contact' is daarom losgelaten.

In 2024 hebben de eerste overleggen tussen participatiecoaches, werkcoaches, inkomensconsulenten, teammanagers en beleidsadviseurs plaatsgevonden. Deze memo informeert u over de voortgang van de verbetering van de samenwerking. U wordt in Q3 opnieuw geïnformeerd.

Voortgang van de verbetering van de samenwerking rond KP3-KP4

De overleggen hebben successen, verbeteringen en openstaande knelpunten opgeleverd. Hieronder worden ze kort beschreven.

Successen: de basis die er al lag

1. Gedeelde ambitie

Werkzaam en gemeenten ondersteunen mensen die onder de Participatiewet vallen, en hebben als doel dat zij mogelijkheden hebben om mee te doen op een manier die bij hen past. Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om te zorgen dat de uitkeringsgerechtigde de best passende dienstverlening krijgt, zodat die kan meedoen door betaald werk of vrijwilligerswerk te doen, en/of de nodige zorg te ontvangen. Dat doen gemeenten en Werkzaam met compassie, maatwerk, motiverende gespreksvoering, duidelijkheid en transparantie. Het Integratief Gedragsmodel kan daar als werkwijze bij helpen om in gesprek met mensen nog gericht te sturen op het willen en kunnen participeren.

2. Definitie KP4

Het AB is akkoord gegaan met het loslaten van de tweejaartermijn in de definitie van KP4. Hierdoor blijven ook werkzoekenden, die naar verwachting na méér dan twee jaar tijd arbeidsvermogen

ontwikkelen, onder begeleiding van een werkcoach. In de praktijk wordt de gewijzigde definitie van KP4 door participatiecoaches en werkcoaches ervaren als passend.

In 2023 werden er 117 mensen overgedragen naar KP4. In 2024 zijn dit 85 mensen geweest. Mogelijk neemt het aantal dus af. Dit zou verband kunnen houden met de aangescherpte definitie. Of de afname doorzet wordt eind 2025 duidelijk.

3. Aanbod vrijwilligerswerk

Participatiecoaches geven aan dat zij inwoners lokaal voldoende mogelijkheden kunnen bieden om via vrijwilligerswerk te participeren.

Verbeteringen: momenteel in uitvoering

1. Mogelijkheden om aan werk te proeven

Wanneer een inwoner in KP4 arbeidsvermogen ontwikkelt en laagdrempelig wil proeven aan werk, kunnen de werkcoach, de participatiecoach en inwoner gezamenlijk bekijken of er bij Werkzaak aanbod is in de vorm van bijvoorbeeld een snuffelstage of doe- en ervaringsdag. Op die manier hoeft de inwoner niet direct definitief de stap naar arbeidstoeleiding te zetten. Het bieden van deze mogelijkheid sluit aan bij de gedachte van het rijksprogramma Simpel Switchen. De mogelijkheden bij Werkzaak om te proeven aan werk worden op een rij gezet en vervolgens gedeeld met de participatiecoaches.

2. Uitzonderingen maken in het vereisen van onderzoek door een zorgprofessional bij KP3 naar KP4

Fysieke of mentale (multi)problematiek zijn over het algemeen de reden dat mensen niet kunnen werken. Voor de overdracht van het ene naar het andere klantprofiel wordt daarom een onderzoek van een zorgprofessional vereist. Dit kan een onderzoek zijn van een huisarts, arbeidsarts of andere deskundige. Het vereisen van zo'n onderzoek werd in de praktijk door met name participatiecoaches en inwoners als een drempel ervaren voor de overdracht terug naar KP3. In sommige gevallen zou de belastbaarheid al voldoende onderbouwd kunnen worden zonder het onderzoek.

Wanneer een participatiecoach concludeert dat een inwoner in KP4 arbeidsvermogen heeft en gemotiveerd is om aan het werk te gaan, dan kan vanaf nu de overdracht naar KP3 op drie manieren worden onderbouwd:

- De inwoner is al deeltijd aan het werk;
- De inwoner doet structureel vrijwilligerswerk (meerdere maanden achter elkaar tenminste een dagdeel per week);
- Een zorgprofessional concludeert op basis van onderzoek dat de inwoner mentaal en fysiek klaar is om stappen naar werk te zetten.

Andersom laat Werkzaak een zorgprofessional onderzoek doen als de inschatting is dat iemand in KP3 geen arbeidsvermogen heeft en gebaat zou zijn bij begeleiding door de participatiecoach. Op basis van dat onderzoek kan worden besloten tot overdracht naar KP4. Bij uitzondering komt het voor dat er in overleg met de participatiecoach geen onderzoek meer plaatsvindt, kijkend naar alle informatie die al verzameld is en de overdracht onderbouwt.

3. Warme overdracht

Het gebruik van het aangepaste overdrachtsformulier en de afstemming die plaatsvindt tussen de participatiecoach en werkcoach, verloopt naar tevredenheid. Indien daar behoefte aan is, kan de inwoner gebruikmaken van een driegesprek met de participatiecoach en werkcoach. Deze optie is

opgenomen in het formulier. Het gesprek kan bijdragen aan de persoonlijke benadering en een goede start van de vervolgondersteuning.

4. Informatie over ontheffingen

Wanneer een inwoner volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is verklaard op basis van WIA artikel 4, dan volgt op grond van de Participatiewet automatisch een ontheffing van de arbeids- en re-integratieplicht. Voorheen informeerde Werkzaak de inwoner na het besluit van het UWV ook over een eigen besluit tot tijdelijke ontheffing van de arbeidsplicht. Dit is echter overbodig en wekte verwarring bij sommige inwoners. De brieven zijn op dit punt aangepast en worden na bespreking met gemeenten in gebruik genomen.

5. Participatiecoaches waarschuwen bij dreigende boete

De inkomensconsulent neemt contact op met de participatiecoach als een boete wordt overwogen i.v.m. het schenden van de inlichtingenplicht. In sommige gevallen kan een opeenstapeling van problemen worden voorkomen door ingrijpen van de participatiecoach.

6. Delen aanbod Werkzaak

De participatiecoaches hebben inzicht gekregen in de voor KP4 relevante instrumenten uit de instrumentengids. Participatiecoaches kunnen in overleg met Werkzaak instrumenten inkopen voor inwoners. Dit kunnen gemeenten doen met het deel van de re-integratiemiddelen die zij voor de begeleiding van mensen in KP4 hebben gereserveerd. In sommige gemeenten wordt het budget voor de begeleiding van KP4 wel als krap ervaren.

7. Ontmoeting professionals

Om onderlinge afstemming laagdrempeliger te maken, kan het helpen dat collega's van gemeenten en Werkzaak elkaar ontmoeten. Het voornemen is om per gemeente een informeel ontmoetingsmoment in te plannen met participatiecoaches, werkcoaches en inkomensconsulenten. Vanuit de gemeenten volgen datavoorstellen.

8. Individuele Plaatsing en Steun (IPS)

Het komt weleens voor dat mensen met een psychische kwetsbaarheid in KP4 een IPS-traject starten, waarmee zij stappen naar werk kunnen zetten. In dat geval gaan zij over naar KP3 en krijgen zij weer begeleiding van een werkcoach. IPS is een succesvolle re-integratiemethode die werkt op basis van 'first place, then train'. De trajecten zijn intensief en lang: twee tot drie jaar. Ondersteuning vindt plaats vanuit een team waarbij hulpverleners vanuit zorg en arbeidsparticipatie samenwerken.

Knelpunten: nog te nemen hordes

1. Persoonsgegevens delen

Werkzaak zet soms onderzoek in om de belastbaarheid van een werkzoekende in kaart te brengen. Dit onderzoek geeft de werkzoekende en werkcoach inzicht in de (on)mogelijkheden om te werken en onder welke omstandigheden. Als iemand overgaat naar KP4, kunnen de onderzoeksuitkomsten ook voor de participatiecoach relevant zijn om met de inwoner in gesprek te gaan over andere vormen van participatie. Het betreft echter gevoelige persoonsgegevens die niet standaard worden gedeeld bij de overdracht.

Participatiecoaches vragen nu stukken op bij de werkcoach of uitkeringsgerechtigde en in de praktijk is niet altijd duidelijkheid of overeenstemming over welke informatie gedeeld kan worden, met het oog op de privacy van de inwoner en de wetgeving. De beleidsadviseur van Werkzaak bekijkt in gesprek met het Informatiebeveiligings- en Privacyteam, de senior werkcoach en participatiecoaches

of er een handzaam kader te geven is waarbinnen zulke gegevens makkelijker kunnen worden gedeeld.

Het zou voor de participatiecoaches en bijvoorbeeld de schuldhulpverlening het prettigst zijn om direct toegang te hebben tot de persoonsgegevens die Werkzaak verwerkt in Suite. Vooral nog lijkt die optie ingewikkeld en duur om te realiseren, doordat elke externe medewerkers via een eigen account met aangepaste autorisaties toegang zou moeten krijgen tot de systemen van Werkzaak.

2. Geen duurzame ontheffing

Een arts en arbeidsdeskundige van het UWV kunnen na onderzoek iemand duurzaam en volledig arbeidsongeschikt verklaren in het kader van de WIA artikel 4. De drempels voor onderzoek door het UWV zijn echter hoog door wachtrijen en de gestelde criteria. Het komt geregeld voor dat Werkzaak concludeert dat iemand geen arbeidsvermogen meer heeft, en diegene met een tijdelijke ontheffing van maximaal een jaar van de arbeidsplicht overdraagt aan een participatiecoach. Over een tijdelijke ontheffing moet opnieuw een besluit worden genomen wanneer de termijn afloopt. Of het werkproces rondom de tijdelijke ontheffing verbeterd kan worden, is onderwerp van overleg.

3. Fysiek contact inkomensconsulenten

Inkomensconsulenten hebben met name digitaal en telefonisch contact met inwoners. Dit geldt voor inwoners in alle klantprofielen. Participatiecoaches merken dat dit met name voor mensen met een taalbarrière lastig is. Werkzaak neemt dit signaal mee in de visie op de dienstverlening op gebied van Inkomen, die momenteel geformuleerd wordt.